

Sneller Verbatim/hvdm

SAAKNOMMER: A1028/99

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

(TRANSVAALSE PROVINSIALE AFDELING)

PRETORIA

2000-08-23

HAAL DEUR WAT NIE VAN TOEPASSING IS NIE	
(1) RAPPORTEERBAAR JA/NEE	
(2) VAN BELANG VIR ANDER REGTERS JA/NEE	
(3) HERSIEN ✓	
308-00	<i>[Handwritten Signature]</i>
DATUM _____	HANDTEKENING _____

MARBLE VERVOER

APPELLANT (10)

en

DIE KOMMISSARIS VAN DOEANE & AKSYNS

RESPONDENT

UITSpraak

STAFFORD ARP: Hierdie appèl dien voor ons as gevolg van verlof toegestaan deur Kirk-Cohen R teen die uitspraak van ons afgetrede kollega McCreath R. Die aansoek en die appèl draai om die vraag of die appellant kwalifiseer vir die terugbetaling van aksynsreg en heffing ten aansien van dieselgebruik (20) ingevolge die bepalings van die Doeane en Aksynswet 91 van 1964.

Dit is gemenesaak dat die betrokke bepaling nie meer van krag is nie en dit is wel een van die redes waarom verlof na hierdie hof in plaas van die appèlhof toegestaan het. Ons het die voordeel gehad van twee stelling volledige hoofde van argument lank voor die appèl, en ons is die twee senior advokate daarvoor dankbaar, en dit is hoofsaaklik die rede vir die kort debat in hierdie hof vandag.

Die verhoorhof het die appellant se aansoek, hoofsaaklik (30) die /...

Sneller Verbatim/hvdm

SAAKNOMMER: A1028/99

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA

(TRANSVAALSE PROVINSIALE AFDELING)

PRETORIA

die eis vir terugbetaling soos uiteengesit in paragraaf 2 en 3 van die gewysigde kennisgewing van die appèl, van die hand gewys. Die meriete van die appèl draai om die definisie "van landbou" en "vervoer in landbou" soos in die stukke uiteengesit. Sien in die verband onder andere bladsye 34 en 35 van die bundel.

Die verhoorhof het bevind dat dit nie in dispuut is nie:

"Dat by I&J se depot op Marble Hall landbouprodukte vanaf produsente (dit wil sê gekontrakteerde boere) ontvang en gradeer word. Sommige van die produkte word ook volgens (10) grootte sorteer, gewas, gesuiwer en verkoel maar dit blyk nie in dispuut te wees nie dat hierdie proses nie op 'n verwerking van die produkte neerkom nie. Die produkte word dan op die applikant se vragmotors gelaai en deur die applikant na I&J se verwerkingsaanleg op Springs vervoer."

Dit is dié vervoer van die produkte van appellant namens I&J na Springs ten opsigte waarvan terugbetalings geëis word. Die vervoerkontrak vir die dienste is tussen applikant en I&J. Die dienste word nie namens die boer verrig nie. Dit is gemeensaak (20) dat nóg die applikant nóg I&J landbou beoefen. Die produkte is die eiendom van I&J (Irvin & Johnson), 'n bemarker en/of verwerker van voedingstof.

Die vervoer van die produkte van waar landbou beoefen word is nie die voorwerp van die dispuut nie. Hoe die goedere vervoer word na I&J se perseel en deur wie, is nie relevant tot die dispuut nie. Soos vermeld die vraag of applikant geregtig is op terugbetaling ingevolge items 609.05.10 en 640.03 hang af van die interpretasie van "padvervoer in landbou".

Die wetlike agtergrond wat aanleiding gegee het tot die (30)

notas tot die items is nie in dispuut nie. In die verband sien mnr Dreyer se hoofde paragraaf 17 tot 30 en mnr Puckrin se toeweging ten opsigte daarvan.

Die tersaaklike gedeelte van die definisie "padvervoer in landbou" is - en dit is nie in aanhalings nie, dit is hoe ek die tersaaklike gedeelte opsom - die vervoer van landbouprodukte vanaf sodanige plek (dit is gemenesaak dat dit die plek is waar landbou beoefen word) tot by die persele van die verkope of ander plek waar die goedere bemark of waar die goedere verwerk sal word deur iemand anders as die persoon wat (10) landbou beoefen, watter bestemming ookal eerste is.

Dit is ook gemenesaak dat die sinsnede "deur iemand anders as die persoon wat die vervoer doen", dui op die persoon wat die bemarking en verwerking sal doen.

Op appèl is ons nie oortuig dat McCreath R verkeerd was nie. Op daardie basis alleen moet die appèl van die hand gewys word. McCreath R het die appellant se interpretasie van "padvervoer in landbou" verwerp in die volgende woorde:

"Namens die applikant word dit aangevoer dat die woord bestemming in die sinsnede 'watter bestemming ookal die (20) eerste is' die plek aandui waar die landbouprodukt deur die koper of iemand anders (behalwe die persoon wat landbou beoefen) bemark of verwerk sal word. So beskou kan die eerste perseel waarna landbouprodukte vervoer word slegs die plek wees waar dit bemark of verwerk word. Na my oordeel kan hierdie betoog nie opgaan nie. Dit sou tot gevolg hê dat die sinsnede 'by die persele van die koper' in die omskrywing van vervoer en landbou 'oorbodig is'."

Dit is nie nodig om verder te lees van die uitspraak nie. (30)

Dit /...

Dit is ook nie nodig om daarvoor verder uit te wei nie. Dit is ooglopend 'n korrekte uitleg van die padvervoer in landbou ter sprake. Dit beteken dat die applikant se reis vanaf Marble Hall na Springs na Irvin & Johnson se bemarkings- en verwerkingsaanleg kwalifiseer nie vir terugbetaling van aksynsreg en heffing ten opsigte van die brandstof wat verbruik is nie.

Mnr Puckrin namens die kommissaris het ander punte gemeld wat deur die respondent geopper is, maar wat deur die hof a quo nie oorweeg is nie, moontlik omdat dit nie nodig geag was nie. (10)
In paragraaf 7.6 van sy hoofde maak mnr Puckrin die punt dat die terugbetaling van die brandstofheffing in hierdie omstandighede oënskynlik bedoel was om die boer te bevoordeel. Ek stem saam met hom.

Gesien teen dié agtergrond is die terugbetaling ter sprake ten opsigte van die gebruik van brandstof op 'n spesifieke reis. Die beginpunt moet die plek wees waar landbou beoefen word. Die vervoer op appellant se eie saak begin nie van die plek van waar landbou beoefen word nie.

Weereens op daardie basis alleen is die appellant nie (20)
geregtig op enige terugbetaling nie. Die bestemming na my mening moet óf die persele van die koper wees óf 'n ander plek waar die goedere bemark word of 'n ander plek waar die goedere verwerk sal word, watter plek of bestemming ookal eerste is.

Die woorde waar bemarking of verwerking van die landbou- produkte plaasvind kwalifiseer nie die koper se persele nie, soos aangevoer deur mnr Dreyer in sy vernaamste betoog.

Ons is ook prima facie van mening dat die argument van mnr Puckrin in sy hoofde onder "Additional argument" paragraaf 8, dui aan dat die appellant wetlik nie geregtig is op enige (30)

terugbetaling, soos geëis, waar die reis se oorsprong nie die boer is nie, maar die persele van die koper.

Ons het geluister na wat mnr Dreyer daaromtrent gesê het vandag en wat hierdie uitspraak betref, al is ons verkeerd met ons prima facie beskouing, kan dit nie die resultaat van die appél affekteer nie.

Die appél word gevolglik van die hand gewys met koste, welke koste die koste van twee advokate insluit.

VAN DYK, R: Ek stem saam.

SMIT, R: Ek stem saam.

(10)

(20)

(30)